

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

У статті здійснена спроба дослідження ментальності в закритих соціальних співтовариствах, зокрема, у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. Розглянуті організаційно-методичні особливості підготовки майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах. Визначено, що виховання в системі військової освіти є складовою національного виховання. Основна мета виховання – формування особистості військового фахівця, зокрема, її світогляду, громадянської позиції; гармонійний розвиток громадян-патріотів, високопрофесійних військових спеціалістів, свідомих захисників Батьківщини. Завданням національно-патріотичного виховання також є формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття любові до України, поваги до української історії, видатних пам'яток культури, вітчизняних історичних діячів.

Ключові слова: закрите соціальне співтовариство, вищий навчальний заклад зі специфічними умовами навчання, деонтологічна підготовка, національно-патріотичне виховання, патріотична свідомість.

Вступ та постановка проблеми. Актуальність проблеми обумовлена тим, що у світі існують певні види діяльності, для яких організаційно-методичні аспекти професійної поведінки відіграють виключно визначну роль. До них відноситься, в першу чергу, державна служба у різного роду організаціях, що забезпечують безпеку та захист держави, суспільства, прав та свобод особистості. Це, насамперед, правоохоронні органи, армія, міліція, пожежна, прикордонна, митна, податкова служби тощо. Особливо показовим у цьому сенсі є служба в органах державної безпеки та розвідці. Відомий британський розвідник Джордж Блейк в своїх спогадах [1] чітко та ясно стверджував, що діяльність спецслужб незавжди відповідає загальнолюдським нормам моралі та етики: “Коли обираєш роботу у спецслужбах, необхідно бути готовим до брехні та обману, а, якщо у когось є сумніви щодо цього, то потрібно підшукувати іншу роботу. Офіцеру спецслужб за характером своєї роботи інколи приходиться робити те, що у звичайному житті призводить до сутичок із законом. ...Іноді приходиться шукати компромат, примушувати, шантажувати, а у виключних випадках і організувати політичні вбивства або замислювати терористичні акти. Офіцеру весь час приходиться різними способами схилити людей до нелояльних вчинків. Будучи приватною особою, ніхто, мабуть, не хотів би вчиняти подібним чином для досягнення своїх цілей, але, якщо робота вимагає подібних дій, то людина цілком здатна на це, вірячи, що захищає інтереси держави або свої переконання...”.

Безперечно, кожен уряд намагається напрацювати у свого народу повагу до правоохоронних органів. Відзначаючи неморальний характер діяльності спецслужб в цілому, неможна не враховувати, що вони у своїй більшості мають власні неписані моральні закони – “кодекс чести”, що визначається ментальністю представників такого роду закритих суспільств.

Мета статті полягає у дослідженні організаційно-методичних особливостей підготовки майбутніх офіцерів у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на значну кількість праць, присвячених проблемам професійної підготовки у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання., (Грабельных Т. [2], Гида Є. [3], Гусарев В. [4], Кукушин В.

проблема підготовки майбутніх офіцерів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження ментальності в закритих соціальних співтовариствах пов'язується із іменами Дюбі Ж., Ладюрі Е.Л., Гоффа Ж. Ле, Фуко М. На пострадянському просторі значна робота виконана Гребельних Т.І. [2]. Актуальність таких досліджень в значній ступені обумовлена наступними факторами:

- 1) специфікою їх освіти та функціонування як соціальних структур та інституцій із ustalеними нормами, традиціями, кордонами та критеріями функціональності;
- 2) ставленням до закритих соціальних структур та інституцій з боку суспільства;
- 3) їхнім місцем та роллю у суспільних перетвореннях та історичному процесі.

Закони та правила, що діють в таких інститутах та суспільствах не лише створюють атмосферу високої відповідальності, але й сприяють встановленню високої ступені службової диференціації, тотального, творчого підходу.

Глибокі демократичні перетворення останнього часу актуалізували питання щодо підвищення якості функціонування таких структур. Закриті соціальні структури та інститути є нормою сучасного суспільства. Простір існування, виживання і взаємодії у або поза цими структурами в залежності від обмеження свободи вибору формують так званий "дисциплінарний простір". Разом із тим, вони вимагають самовідданості аж до самопожертви, сміливості у прийнятті рішень, підприємництва. Гуманістичні перспективи розвитку таких структур, що базуються на ідеях професійної етики, є найважливішим компонентом у вирішенні державних, національних, політичних, економічних, а також соціальних та культурних проблем.

Гребельних Т.І. [2] стверджує, що проблеми ментальності в освітніх закладах для закритих соціальних структур доцільно здійснювати за модельним принципом на базі функціональних багатопрофільних моделей та одночасно за комплексом напрямів. Автор виявив, що модель взаємовідносин у закритих соціальних структурах та модель ментального потенціалу іманентно пов'язані.

Основні закономірності розвитку індивідуальної свідомості в освітніх закладах деонтичного типу полягають у наступному:

- розвиток спроможності до швидкої адаптації до конкретних умов та вимог;
- формування функціональної направленості свідомості та мислення;
- створення нової «граничної» картини світу, внаслідок чого змінюється ставлення до світу;
- формалізація механізму взаємостосунків та взаємодії;
- створення колективних (групових) стереотипів свідомості, що відображають механізм самозбереження індивідуальної свідомості;
- перебудова ціннісно-змістової сфери в бік посилення автономності індивідуальної свідомості.

Ментальність у закритих соціальних просторах такого типу виявляється в почуттях, відчуттях, ідеях, формах поведінки, внутрішній культурі, масштабності мислення, терпимості, умінні керувати та підкорятися, залишатися самим собою, не зачіпаючи інтересів інших осіб.

Зазначимо, що Гіда Є.О. [3] недостатньо обґрунтовано стверджує, що наукові рекомендації Бентама І. були враховані у країнах Європи та Америки як у законодавстві, так і у процесі формування принципів діяльності посадових осіб поліції демократичної держави у конкретних випадках. Скоріше, навпаки, концепції, що приймаються, мають яскраво виражений декларативний характер, в основі яких лежать імперативи моральної поведінки. Це пояснюється, швидше всього, тим, що в документах подібного типу практично неможливо врахувати всі можливі ситуації та їхні наслідки. Тому в реальності приходиться покладатися на рівень деонтологічної компетентності та деонтологічної готовності співробітників, у зв'язку з чим особливо важливу роль набувають питання деонтологічної підготовки.

Інший український дослідник Гусарев С.Д. відмічає тенденцію деонтологізації наукового знання у сфері досліджень юридичної діяльності, що виявилось у активізації використання деонтологічного підходу та зумовлюється поступовим ствердженням ідеології

соціологізму [4].

Однією із перших робіт в галузі теоретичного обґрунтування поліцейської деонтології на пострадянському просторі є, як вже раніше зазначалося, комплекс публікацій Кукушина В. [5]. В своїх роботах він подає розгорнуту термінологічну базу та визначає основні напрями деонтологічної підготовки працівників правоохоронних органів. Зокрема, він стверджує, що «поліцейську деонтологію» слід розглядати як дисциплінарну науку, що знаходиться на межі професійної етики та соціології моралі. З огляду на це, він окреслює чотири основні аспекти, в яких її можна розглядати. Насправді правильніше було б визначити поліцейську деонтологію як міждисциплінарну науку, яка знаходиться на межі професійної етики та права, причому правові аспекти такої деонтології розглядаються більш глибоко, ніж у медичній та педагогічній деонтології.

Достатньо ретельно педагогічні основи деонтологічної підготовки співробітників правоохоронних органів розкрито в роботі Соколова В.П. [6]. Зокрема, ним показано, що деонтологічне виховання у навчальних закладах деонтичної спрямованості становить собою складний та багатогранний діалектичний процес, для якого характерні наступні тенденції розвитку:

- підвищення ролі виховних дисциплін;
- розширення виховного впливу на основі використання сучасних технологій навчання;
- підвищення ролі професійного самовиховання засобами навчальної діяльності;
- посилення впливу особистого прикладу та авторитету викладачів тощо.

Соколовим В.П. також були запропоновані шляхи деонтологічної підготовки курсантів у навчальних закладах органів внутрішніх справ, що зводяться до наступних положень:

- максимальне використання потенціалу змісту профільних навчальних дисциплін;
- засвоєння викладачами деонтологічних можливостей кожної профільної дисципліни, постановку адекватних завдань на період їх вивчення;
- використання викладачами прийомів посилення навчальної взаємодії, активності, творчості та самостійності курсантів та слухачів;
- реалізації диференційованого та індивідуалізованого підходу до курсантів різних курсів тощо.

У роботі Ряпухиної І.А. та Капустиної І.Ю. [7] обґрунтовані підходи до деонтологічної підготовки співробітників правоохоронних органів. Оперативним співробітникам доводиться частіше інших стикаються з людьми із деформованими моральними основами, а також з людьми, які знаходяться у збудженому стані, стані потрясіння. В цих випадках такт, коректність, справедливе ставлення до людини виступає найважливішою умовою взаєморозуміння та довіри до співробітників силових структур. Тому службова діяльність співробітників органів внутрішніх справ не обмежується рамками правових приписів, вона базується також на принципах моральності на сформованих у суспільстві явищах справедливості та порядності. В цих умовах пріоритетне значення набувають виховні заходи, особистий приклад, діяльність керівника щодо створення здорового психологічного клімату в підрозділі, формування і розвиток традицій, стимулювання і мотивацію службової діяльності. Тут значний виховний момент носять кадрові рішення: переміщення співробітників по службі, включення до резерву для висунення, подання до присвоєння чергових та позачергових звань тощо. Особисті настрої співробітників, як правило, залежать від: визначення перед кожним із них його найближчих та віддалених перспектив у службовій діяльності, задоволення насущних інтересів і потреб, чіткої організації служби, створення атмосфери доброзичливості та взаємопідтримки; відсутності брутальності, безтактності, хамства та нестатутних міжособистісних відносин.

Як свідчить історія, становлення поліцейської деонтології, проблеми адекватності виховання суспільством норм поліцейської етики зустрічаються не лише в національній, але й у міжнародній практиці. На питання, чому Парламентське зібрання Ради Європи приймає Європейську декларацію замість того, щоб прийняти закон з етики в рамках ООН, представник правового комітету Джон Уоткінсон відповідає: “Великі культурні, політичні та правові

розбіжності між націями та народами роблять ... майже неможливим прийняття загального кодексу з такого складного питання, як етика поліції”.

За кордоном поліцейська деонтологія як окрема наука розвивається порівняно давно і вже має практичний досвід реалізації етичних норм, закріплених у деонтологічних кодексах. Зокрема, президент Академії управління поліцією ФРН доктор Райнер Шульте відзначив, що етико-деонтологічна підготовка кадрів поліції із допоміжного фактору інтелектуального розвитку співробітників перетворюється сьогодні в один із основних.

Головне завдання воєнної педагогічної деонтології за твердженням Караваєва В.А. [8] – розробка принципів і положень щодо продуктивної взаємодії суб’єктів пізнання у воєнному освітньому процесі. При цьому в ролі суб’єктів виступають як ті хто навчаються, так і, насамперед, викладачі. При цьому необхідно забезпечити максимальне використання деонтологічних можливостей кожної дисципліни, яке забезпечується як комплексуванням прийомів навчальної взаємодії викладачів і студентів, так і специфічними виховними можливостями кожної форми навчальних занять.

У роботі видатного українського педагога Василя Ягупова [9] зазначається, що особливості освітнього процесу на воєнній кафедрі становлять собою морально-етичні вимоги, що полягають обов’язковому дотриманню та застосуванню їх в ході навчальної та службової діяльності.

До них відносяться:

- постійна готовність виконувати військовий обов’язок із захисту своєї Вітчизни, розвинуте почуття патріотизму, вірність військовій присязі;
- зразкова дисциплінованість, старанність, стройова підтягнутість та фізична досконалість, прояв самостійності та ініціативи;
- стремління до лідерства, володіння командирською волею та організаторськими здібностями, поєднання справедливої вимогливості з чуткою турботою про підлеглих, необхідність бути для них взірцем та учителем по життю;

Вирішальним фактором названо засвоєння деонтологічних норм в ході освітнього процесу засобами поглинання у деонтологічно-орієнтований освітній простір.

Законом України “Про вищу освіту” від 1.07.2014 р. [10] вищі військові навчальні заклади визначені як заклади зі специфічними умовами навчання, але особливості специфічних умов навчання у цих навчальних закладах цим Законом не визначено.

Втім, особливості навчання у вищих військових навчальних закладах (ВНЗ зі специфічними умовами навчання) висувають високі дисциплінарні вимоги. Ці вимоги не йдуть у жодне порівняння із вимогами до дисципліни у цивільних вищих навчальних закладах і в цивільному суспільстві. Адже саме належна дисципліна забезпечує безпеку під час поводження з озброєнням і військовою технікою, на полігонах, тренажерах у навчальних класах. Одночасно високий рівень дисципліни є запорукою збереження військової та державної таємниці. Існує навіть термін “військова дисципліна”, який повною мірою може бути застосований до тих, хто навчається у вищих військових навчальних закладах. Тому високі вимоги до дисципліни є специфічною умовою навчання у вищих військових навчальних закладах.

Перехід до навчання в умовах високих вимог до дисципліни, усвідомлення своєї високої ролі в якості захисників держави і громадян вимагає для тих, хто навчається у вищих військових навчальних закладах, певного етапу адаптації. З цією метою проживання та навчання у таких навчальних закладах часто повністю або частково проводиться на закритих територіях. В цьому випадку ті, хто навчаються, називаються курсантами. Студентам цивільних вищих навчальних закладів (ВНЗ) часом також необхідна адаптація. У цьому випадку говорять про набуття академічної зрілості. Академічна зрілість - це психологічна категорія, інтегральна цінність і показник готовності студентів до професійної діяльності, предмет самовдосконалення студента [11]. У процесі набуття академічної зрілості у цивільному ВНЗ особистість засвоює норми, які варіативні, можливо, не завжди формально визначені і, у більшості випадків, такі, що не підтримуються системою санкцій. У процесі

адаптації у військовому ВНЗ особистість засвоює норми, які імперативні, формально визначені, задані статутами і дисципліною і, у разі відхилення від них, такі, що караються системою санкцій. Розходження між цивільними й військовими вищими навчальними закладами в цьому сенсі є настільки великими, що соціальні конструкти, сформовані у людини раніше, виявляються непридатними та безсилими перед необхідністю відтворювати моделі поведінки у військовому середовищі. Вони вимагають формування нових смислових конструктів, особливих трансформацій у свідомості особистості. Необхідність особливого довгого періоду адаптації і вимушеним проживанням та навчанням в закритому середовищі також є специфічним умовою навчання у вищих військових навчальних закладах.

Такі умови розривають зв'язки курсантів зі звичним середовищем, що сприяє формуванню специфічного клімату у курсантському середовищі. Було навіть введено поняття «курсантська субкультура», яка визначає особливості взаємовідносин військовослужбовців у вищих військових навчальних закладах [12]. При цьому під субкультурою розумілася система цінностей традиційної культури, яка була трансформована мисленням вузькою соціальною або професійною групою та одержала в зв'язку з цим своєрідне світоглядне забарвлення. Навчання в умовах формування особливої субкультури також слід віднести до специфічних умов навчання у вищих військових навчальних закладах.

Вимоги військової дисципліни та наявність особливої субкультури породжує військовий етикет, який є продуктом багатовікових традицій у військовому середовищі. Віддання честі, ходіння строем, життя за розкладом, форма одягу насправді є проявом військового етикету. Стосовно військового етикету, то саме він, на нашу думку, є чинником, який, з одного боку, будучи заснований на принципах традицій і моралі, служить зміцненню дисципліни, а, з іншого боку, будучи заснованим на ритуалах, дозволяє згладжувати ті гострі протиріччя, що виникають у службових та позаслужбових відносинах між військовослужбовцями в умовах закритого середовища. Курсанти вищих військових навчальних закладів складають особливу категорію. Їм притаманні основні ознаки юнацького віку: інтенсивність переживань, емоційна сприйнятливність, інтенсивний розвиток самооцінки, висока інтенсивність спілкування, агресивність і, разом з тим, романтизм, прагнення до вчинків, що вимагають напруги сил, подвигу та героїзму. Організація освітнього процесу в таких колективах також може бути віднесена до специфічних умов навчання.

Нарешті, найважливішою специфічною умовою навчання у вищих військових навчальних закладах, на нашу думку, є або, принаймні, має бути величезна роль деонтологічного виховання тих, хто навчається. Адже саме деонтологічне виховання може і повинно надавати інтегруючого впливу на педагогічний процес у вищих військових навчальних закладах України.

Таким чином, можна стверджувати, що нами були виявлені специфічні умови навчання у вищих військових навчальних закладах. Це означає, що специфіка існує реально, а, отже, здійснює певний вплив на всіх учасників освітнього та виховного процесів у вищій військовій школі. Особливість та специфіка вищої військової школи полягає в тому, що під її комплексним впливом відбувається інтенсивний, суто особистісний, психологічно напружений процес трансформації особистості курсантів.

На жаль, на думку більшості дослідників у даний час спостерігається прагнення до збереження традиційних форм навчання у військових вузах, що обумовлено колосальним військово-педагогічним досвідом, накопиченим багатьма поколіннями. При цьому традиційна форма навчання являє собою, насамперед, авторитарну педагогіку вимог, за якою навчання надто слабо пов'язано із внутрішнім життям тих, хто навчається, з їх різноманітними запитамі і потребами, відсутні умови для виявлення індивідуальних здібностей і творчих проявів особистості. При цьому вважається, що лише в умовах обмежень можна виробити необхідні якості військовослужбовців.

Безсумнівна позитивна якість традиційної форми навчання полягає у тому, що вона дозволяє за короткий час виробити у бійця навички автоматизму бойового застосування зразків озброєння і військової техніки. Але в сучасних умовах, в умовах високої

інтелектуалізації тактико-технічних характеристик озброєння і способів ведення бойових дій орієнтуватися лише на автоматизм навичок вже не можливо. На перше місце стає мислення, творче застосування набутих навичок.

Військова педагогіка у традиційному розумінні цього терміну - це галузь педагогічної науки, що має своєю метою, по-перше, забезпечення військово-педагогічного процесу навчання і виховання військовослужбовців та військових колективів, їх підготовку до військово-професійної діяльності і ведення бойових дій [2], по-друге, формування у командного складу компетентностей, які забезпечують виконання ними високого рівня навчання і виховання військовослужбовців у ввірених їм колективах, особисту відповідальності за виконання посадових обов'язків. Цілком очевидно, що друге завдання є пріоритетнішим у вищій військовій школі.

Висновки. Виховання в системі військової освіти є складовою національного виховання. Його головна мета - формування особистості військового фахівця, зокрема, її світогляду, громадянської позиції; гармонійний розвиток громадян-патріотів, високопрофесійних військових спеціалістів, свідомих захисників Батьківщини. Метою національно-патріотичного виховання також є формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття любові до України, поваги до української історії, видатних пам'яток культури, вітчизняних історичних діячів.

Все це робить актуальним створення деонтологічного напрямку у педагогіці як нової наукової течії, що має власний, досить чітко окреслений об'єкт і предмет дослідження, має власні завдання дослідження, інтегрує апробовані в інших галузях педагогіки методи дослідження і пропонує свої специфічні, а також має власну сферу практичного застосування. Однак, зберігаючи назву «деонтологічний», цей напрям в педагогічній науці не може спиратися виключно на ідеї деонтології у класичному розумінні цього слова.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Блейк Дж. Иного выбора нет / Дж. Блейк. – М.: Международные отношения, 1991. – 235 с.
2. Грабельных Т.И. Ментальность в закрытых социальных пространствах: дис ... д-ра соц. наук / Т.И. Гребельных. – Иркутск, 2001. – 231 с.
3. Гида Е.А. Деонтологические основы деятельности милиции в Украине / Е.А. Гида. – К.: ФЛП А.С. Липкан, 2011. – 416 с.
4. Гусарев В.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Учебний посібник / В.Д. Гусарев, О.Д. Тихоміров. – К.: вид-во Знання, 2005. – 655 с.
5. Кукушин В.М. Полицейская деонтология / В.М. Кукушин. – М.: изд. Республика, 1999. – 253 с.
6. Соколов В.П. Педагогические основы деонтологической подготовки курсантов в образовательных учреждениях МВД: Дидактический аспект [Текст]: дис. ... канд. пед. наук. 13.00.08 / В.П. Соколов. - Ижевск, 2009. – 196 с.
7. Ряпухина И.А. Правовые основы обеспечения законности и дисциплины в органах внутренних дел: научно-практическое пособие / И.А. Ряпухина, И.Ю. Капустина. – Белгород.: изд. БелЮИ МВД России, 2009 – 360 с.
8. Караваев В.А. Педагогические условия деонтологической подготовки студентов, обучающихся на военной кафедре в техническом вузе: дис. ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / В.А. Караваев. – Ижевск, 2011. – 150 с.
9. Ягунов В.В. Загальнодидактичні основи навчання військовослужбовців строкової служби Збройних Сил України: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / В.В. Ягунов; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2002. – 432 с.
10. Закон України «Про вищу освіту» // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 146. – С. 7–18.
11. Страва Тадеуш. Академическая зрелость как интегральная ценность и показатель готовности студентов к профессиональной деятельности: [Текст]: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01, 19.00.11 / Тадеуш Страва. – Москва, 1999. – 315 с.
12. Самойлова Г.В. Личностные детерминанты динамики принятия других в условиях обучения в военном вузе: дис. ... кандидата психологических наук: 19.00.07 / Г.В.Самойлова. – Ростов-на-Дону, 2009. – 203 с.

REFERENCES:

1. Blejk Dzh (1991). Inogo vybora net. Moskva, Mezhdunarodnye otnosheniya, pp. 235 (In Russian).
2. Grabel'nyh T.I. (2001). Mental'nost' v zakrytyh social'nyh prostranstvah: dis ... d-ra soc. nauk. Irkutsk, 231 p. (In Russian).
3. Gida E.A. (2011). Deontologicheskie osnovy dejatel'nosti milicii v Ukraine. Kyiv, FLP A.S. Lipkan, 416 p. (In Russian).
4. Gusarjev V.D., Tyhomirov O.D. (2005). Jurydychna deontologija (Osnovy jurydychnoi' dijal'nosti). Kyiv, vyd-vo Znannja, 655 p. (In Ukrainian).
5. Kukushin V.M. (1999). Policejskaja deontologija. Moskva, izd. Respublika, 253 p. (In Russian).
6. Sokolov V.P. (2009). Pedagogicheskie osnovy deontologicheskoi podgotovki kursantov v obrazovatel'nyh uchrezhdenijah MVD: Didakticheskij aspekt [Tekst]: dis. ... kand. ped. nauk. 13.00.08. Izhevsk, 196 p. (In Russian).
7. Rjapuhina I.A., Kapustina I.Ju. (2009). Pravovye osnovy obespechenija zakonnosti i discipliny v organah vnutrennih del. Belgorod.: izd. BelJuI MVD Rossii, 360 p. (In Russian).
8. Karavaev V.A. (2011). Pedagogicheskie uslovija deontologicheskoi podgotovki studentov, obuchajushhijhsja na voennoj kafedre v tehničeskom vuze: dis. ... kandidata pedagogičeskikh nauk: 13.00.08. Izhevsk, 150 p. (In Russian).
9. Jagupov V.V. (2002). Zagal'nodydaktyčni osnovy navchannja vijs'kovosluzhbovciv strokovoï sluzhby Zbrojnyh Syl Ukraïny: dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.0; In-t pedagogiky i psihologii' prof. osvity APN Ukraïny. Kyiv, 432 p. (In Ukrainian).
10. Zakon Ukraïny «Pro vyshhu osvitu» (2014). [Urjadovyj kur'jer], Kyiv, № 146, pp. 7–18 (In Ukrainian).
11. Strava Tadeush. (1999). Akademicheskaja zrelost' kak integral'naja cennost' i pokazatel' gotovnosti studentov k professional'noj dejatel'nosti: [Tekst]: dis. ... d-ra ped. nauk : 13.00.01, 19.00.11. Moskva, 315 p. (In Russian).
12. Samojlova G.V. (2009). Lichnostnye determinanty dinamiki prinjatija drugih v uslovijah obuchenija v voennom vuze: dis. ... kandidata psihologičeskikh nauk : 19.00.07. Rostov-na-Donu, 203 p. (In Russian).

Рецензент: д.пед.н., проф. Майборода В.К., радник директора Інституту вищої освіти НАН України

д.пед.н., доц. Артемов В.Ю., к.т.н., с.н.с. Литвиненко Н.И.

ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ СО СПЕЦИФИЧЕСКИМИ УСЛОВИЯМИ ОБУЧЕНИЯ

В статье осуществлена попытка исследования ментальности закрытых социальных сообществ, в частности, в высших учебных заведениях со специфическими условиями обучения. Рассмотрены организационно-методические особенности подготовки будущих офицеров в высших военных учебных заведениях. Определено, что воспитание в системе военного образования является составной национальной воспитания. Основная цель воспитания – формирование личности военного специалиста, его мировоззрения, гражданской позиции; гармоничное развитие граждан-патриотов, высокопрофессиональных военных специалистов, сознательных защитников Родины. Задачей национально-патриотического воспитания является также формирование у молодого поколения высокого патриотического сознания, чувства любви к Украине, уважения к украинской истории, выдающихся памятников культуры, отечественных исторических деятелей.

Ключевые слова: закрытое социальное сообщество, высшее учебное заведение со специфическими условиями обучения, деонтологическая подготовка, национально-патриотическое воспитание, патриотическое сознание.

Ph.D. Artemov V.U., Ph.D. Lytvynenko N.I.

ORGANIZATIONAL-METHODICAL FEATURES OF TRAINING OF FUTURE OFFICERS AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS WITH SPECIFIC CONDITIONS OF LEARNING

The article suggested the use of structural and ontological approach (according to the methodology of the "Protégé") in the education of future law enforcement officers. The conceptual schema theory of

education, based on ontological approach and meets Postnonclassical ideas in science, and that is based on the consideration of education as a process that has spiritual and moral orientation. The place of education in the ontological Postnonclassical period of application of science and the role of structural and ontological approach defined competency model.

A structural ontological approach, the central idea is to build a hierarchical structure of concepts proper behavior on the basis of humanitarian values and subject knowledge. Carrying out structural and ontological analysis based on competence approach based deontological component, particularly deontic logic.

According to the proposed structural and ontological approach was developed a two-tier model content deontological component skills. This model served graduate in close connection with the humanities concepts deontological type at the top level and specific professional requirements at a lower level. To detect such requirements are useful profессиogram analysis, which usually consist based on the requirements of professional practice. On the other hand, the assembly may be subject profессиogram ontological research.

Ontology-based entry in the real world entity of life with all its actually existing objects and concepts that are products of individual and collective thinking and based on generally accepted system of values. Unlike existing techniques within the structural and ontological approach the authors proposed to use the experience of building profессиogram. Built using structural and ontological approach allowed for ontology modeling and defined as professional requirements and bottlenecks in the educational plan deontological training of law enforcement officers.

Keywords: closed social community, higher education institution with specific conditions of learning, deontology training, national-patriotic education, patriotic consciousness.